

*Gatu- & fastighetssektionen
Bengt Skagersjö
Plan- och miljösektionen
Marianne Christensson*

Kommentarer till normalavtal för kommuns medverkan som dataleverantör och användare av NVDB

Allmänt

De tolkningar av normalavtalet som redovisas i nedanstående reviderade kommentarer, gäller även retroaktivt för kommuner som tidigare tecknat dataleveransavtal avseende NVDB.

Normalavtalet avser kommunens medverkan som dataleverantör till NVDB och användare av NVDB inom sitt eget geografiska område. Som användare får kommunen nu dessutom rätt att erhålla och nyttja NVDB också för angränsande kommuner. Om kommunen önskar förvärva annan data därutöver, måste särskilt nyttjanderättsavtal tecknas med Vägverket.

Kommunen kan företräda kommunala bolag. Med kommunalt bolag avses här t.ex. helägt kommunalt bolag, av kommuner samägt bolag eller via ett av kommunförbund ägt bolag, som tillika är dataleverantör. Kommunen kan också ingå i regional samverkan vad avser leverans av data till NVDB.

Viss text förekommer inom markeringen < text > , vilket avser sådan text som kan tas bort om den inte är aktuellt, anger alterantiva val eller dyligt.

Vägnät och företeelser

Vägverket och LMV har gemensamt i en förberedande produktion tagit fram ett heltäckande vägnät för hela landet. Vägnätet har byggts upp genom en sammanläggning av Vägverkets Vägdatas, VDB, och Lantmäteriverkets databas Grundläggande Geografiska Data, GGD. Denna gemensamma bas omfattar vägnätsdata för hela det statliga, kommunala respektive enskilda vägnätet. Det statliga vägnätet har också försetts med vissa av de företeelser som skall vara med enligt NVDB:s definition. Vägnätet i större tätorter förses också med gatunamn från GGD. En forcerad leverans av bl.a. tillåten högsta hastighet m.fl för NVDB särskilt viktiga företeelser, kan avtalas genom en särskild överenskommelse i avvaktan på kommunens tecknande av slutligt dataleveransavtal.

Kommunen kan välja att antingen utnyttja det vägnät och de gatunamn som Vägverket och Lantmäteriverket tillhandahåller, eller att leverera in eget

vägnät och gatunamn om kommunens data om vägnätet t.ex. har högre plannoggrannhet än den förberedande produktionen. Kommunen måste alltså inte leverera vägnätssuppgifter för att räknas som dataleverantör och få de nyttjanderättigheter som anges i 6 §. I övrigt förutsätts att kommunen svarar för initial leverans av företeelser respektive ajourhållning av såväl vägnätssom företeelsedata i enlighet med dataleveransavtalet.

1 § Bakgrund

Vissa redaktionella ändringar har gjorts i texten.

2 § Omfattning av kommunens medverkan

Om kommunens vägnät har bättre plannoggrannhet än NVDB:s vägnät, kan det alltså tas in i NVDB. En förutsättning för detta är att kommunens vägnätsdata antingen innehåller höjdvärden, vilket dock i regel inte är fallet, eller att de höjdvärden som ingår i den förberedande produktionen kan överföras eller tillskapas t.ex. genom interpolering, och att höjdnoggrannheten därvid inte går förlorad. NVDB har dock inte angett några preciserade krav på vad som gäller för bibehållande eller tillskapande av höjddata.

3 § Vägverkets åtagande

Kommunernas medverkan som dataleverantörer till NVDB torde i många fall underlättas om verksamheten organiseras i samverkan i en regional etableringscentral. Normalavtalet ger utrymme för en sådan etableringsform. Ett sådant projekt har startats i Skåne i Vägverket Region Skånes regi. Det är dock inget krav att sådan regional samverkan sker i Vägverkets regi eller omfattar en Vägverksregions geografiska yta. Även andra huvudmannaskapsformer och geografisk omfattning är möjliga.

5 § Ersättningar

Enligt den ekonomiska modellen för NVDB ställer kommunen sina data till NVDB:s förfogande utan initial ersättning. De kommuner som så önskar kan dock förhandla med Vägverket om ett direkt ekonomiskt stöd i form av bidrag till anpassningskostnaden. Kommunförbundet har eftersträvat en kommungemensam utformning av anpassningskostnaden. Vägverket har dock inte accepterat detta, utan har hävdat en modell där behovet i varje enskilt fall skall utgöra grund för bidraget. Det måste därför bli förhandlingar mellan varje kommun och respektive Vägverkets region.

6 § Rättigheter

Nyttjande av data

Kommun som är dataleverantör och som medverkar fullt ut som dataleverantör och ansvarar för ajourhållningen får nyttja data från NVDB för hela kommunens område dvs. såväl statliga som enskilda och kommunala gator och vägar samt även motsvarande data för angränsande kommuner. Det senare är nytt jämfört med det tidigare normalavtalet. Rättigheten är inte över-

låtbar och den avser nyttjande inom kommunens ordinarie verksamhet, vilket får anses gälla kommunens normala planerings- och verksamhetsuppgifter liksom nyttjande för t.ex. kartverksamhet. Vidare får NVDB-materiet användas för presentationer på Internet, dock endast utan NVDB-topologi. Detta är också nytt.

Det är tillåtet att i kommunens kartdatabas bygga in NVDB:s vägnät jämte sådana företeelser som lämpligen kan användas till att styra kartans utseende. Data inom kommunens geografiska område från kommunens databas och kartor framställda härur, får även tillhandahållas tredje part. NVDBs egna identiteter får dock inte medfölja sådana dataleveranser. Rättigheten gäller även för kommun i regional samverkan.

Rättigheten gäller kommunen, kommunalt bolag, bolag som ägs av kommunförbund, kommun i regional samverkan, och i erforderlig utsträckning även konsult eller entreprenör som anlitas för ovanstående verksamhet.

Normalavtalet gäller kommunen såväl i rollen som dataleverantör till, som i rollen som nyttjare av NVDB. Något ytterligare avtal erfordras alltså inte så länge det rör sig om kommunens och grannkommunernas yta och nyttjande inom kommunens ordinarie verksamhet. I de fall kommunen vill använda NVDB-data utöver ovanstående tillämpningar, kan kommunen ikläda sig en vidareförädlarroll av NVDB.

Självfallet hindrar inte NVDB-avtalet kommunen från att använda de egna data, som kommunen lämnat till NVDB, till vilka uppgifter som helst som är förenade med kommunens verksamhet.

Nyttjande efter uppsägning

Avtalet kan sägas upp av såväl Vägverket som kommunen. Om avtalet sägs upp gäller att kommunen till NVDB överlåter alla rättigheter till de data som kommunen levererat in till NVDB-verksamheten. Rättigheten gäller dock endast fortsatt användning inom NVDB-verksamheten.

Kommunen behåller rättigheten att fortsätta att nyttja den version av NVDB som kommunen erhållit genom avtalet med NVDB så som den ser ut vid avtalets upphörande. Samma begränsning för nyttjandet gäller som tidigare. Om kommunen köpt ytterligare data från NVDB, t.ex. data avseende ytterligare kommuner utöver angränsande kommuner, får kommunen naturligtvis använda även dessa data fortsättningsvis.

7 § Ansvar

Ansvar för riktigheten i inlevererade data har varit föremål för mycket diskussion mellan parterna. I ramavtalet mellan Kommunförbundet och Vägverket står att "Det åligger vägverket att utforma avtal för upplåtande av nyttjanderätt till data ur NVDB på ett sådant sätt att inget ansvar för levererade data åvilar dataleverantören gentemot dataköpare". Detta har lösts så, att det i såväl normalavtalet som i överenskommelsen mellan Vägverket och Kommunförbundet om normalavtalet, anges att det åligger Vägverket som

licensgivare, att vid upplåtande av nyttjanderätt till data ur NVDB skriva in i licensavtalet att licenstagare inte äger rätt att rikta ersättningskrav mot licensgivarens underleverantörer t.ex. kommunerna. På motsvarande sätt friskriver sig Vägverket från allt ansvar gentemot kommunen som nyttjare av data från NVDB, dvs. kommunen kan inte rikta ersättningskrav mot Vägverket. Ovanstående gäller även vid forcerad leverans av data till NVDB.

11 § Giltighet

Avtalet kan sägas upp av kommunen respektive av Vägverket. För kommunerna anges ingen uppsägningstid i normalavtalet, men Vägverket och Kommunförbundet är överens om att en rimlig avtalstid kan vara t.ex. tre år. För Vägverkets del har vi på motsvarande sätt diskuterat 5 år som en rimlig avtalstid, vilket också anges i normalavtalet.

Forcerad insamling av vissa för NVDB viktiga företeelser

I avvaktan på tecknande av ett fullständigt dataleveransavtal, eller som möjlighet att i en mer begränsad omfattning pröva kommunens medverkan i etableringen av NVDB, kan en överenskommelse tecknas mellan parterna om forcerad insamling av vissa för NVDB särskilt viktiga företeelser. NVDB vill därvid prioritera data knutna till ISA dvs. Intelligent Stöd för Anpassning av hastighet. Till överenskommelsen finns även en särskild bilaga i vilken omfattningen av den forcerade datainsamlingen regleras. Tillåten högsta hastighet samt vissa körrestriktioner är prioriterade, men det är upp till parterna att överenskomma om omfattningen.

Medverkan i forcerad insamling av data ger endast rätt till nyttjande av data avseende den egna kommunen. Kommunen får alltså inte tillgång till grannkommunernas data.

Genom att medverka i forcerad insamling förbinder sig kommunen *inte* att senare teckna fullständigt dataleveransavtal.

För en forcerad datainsamling gäller ansvarsreglerna enligt 7 § Ansvar i normalavtalet.

Övrigt

Kommunförbundet avser inte att ta någon aktiv del i kommunernas tecknande av avtal med Vägverkets regioner. För att vi ska hålla oss informerade om hur avtalstecknandet utvecklas och vilka överenskommelser som träffas, ser vi dock gärna att kopia av tecknade avtal tillställs Svenska Kommunförbundet, Gatu- och fastighetssektionen, 118 82 Stockholm.